

رهبری

پیام تسلیت رهبر انقلاب اسلامی به آیت‌الله نوری همدانی

رهبر انقلاب اسلامی در پیامی درگذشت داماد آیت‌الله نوری همدانی را به وی تسلیت گفت. در پیام آیت الله سید مجتبی خاмене‌ای به آیت‌الله نوری همدانی در پی درگذشت داماد وی آیت‌الله سید حسین موسوی تبریزی، آمله است: «ارتحال جناب حجت‌الاسلام و المسلمین موسوی تبریزی (رحمته‌الله علیه) را به حضرتعالی و خانواده محترم ایشان تسلیت عرض می‌نمایم و بقاء و طول عمر بابرکت جنابعالی را از خداوند متعال مسألت می‌نمایم. رحمت و غفران الهی را برای آن مرحوم خواستارم.»

معاون وزیر ارتباطات در گفت‌وگو با «ایران»:

دسترسی پایدار و باکیفیت به اینترنت حق همه مردم است

گفت‌وگو

حالا بیش از ۵۰ روز از قطع اینترنت بین‌الملل به دلیل جنگ تحمیلی سوم و تجاوز جاپتکارانه آمریکا و اسرائیل به ایران می‌گذرد؛ اینترنتی که با تار و پود زندگی مردم عجین شده و از خدمات سلامت و آموزش گرفته تا خرید و فروش کالا و ملزومات زندگی و... بر این بستر ارائه می‌شود. وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات در تازه‌ترین اظهار نظر خود در دیدار با محمدرضا عارف، معاون اول رئیس‌جمهور نیز بر این موضوع تأکید کرد که دسترسی عادلانه و عمومی به اینترنت، حق همه مردم است و به وضوح اعلام کرده است که سیاست این وزارتخانه، فراهم‌سازی دسترسی باکیفیت و بدون تبعیض برای همه شهروندان است. ستار هاشمی‌بارها این موضوع را برای مردم روشن کرده است که اینترنت طبقاتی و لیست سفید موضوعیتی ندارد و در سیاست‌گذاری‌های این حوزه، جایی نخواهد داشت. معاون سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی توسعه فاوا و اقتصاد دیجیتال وزارت ارتباطات دراین باره به «ایران» می‌گوید: «اینترنت امروز به یکی از زیرساخت‌های بنیادین زندگی اقتصادی، اجتماعی، آموزشی، فرهنگی و حتی سیاسی تبدیل شده است. احسان چیت‌ساز در ادامه توضیح می‌دهد: «اگر در گذشته، دسترسی به جاده، برق، آب سالم و آموزش عمومی از شاخص‌های اصلی توسعه به‌شمار می‌رفت، اکنون دسترسی پایدار، باکیفیت و مقرون‌به‌صرفه به اینترنت نیز باید در زمره همین حقوق پایه قرار گیرد. در اقتصاد دیجیتال، اینترنت نه تنها بسترانتقال داده که بستر خلق ارزش، نوآوری، اشتغال، آموزش، خدمات عمومی، سلامت دیجیتال، تجارت الکترونیکی و مشارکت شهروندی است.»

او می‌افزاید: «از این منظر، بحث «حق دسترسی عمومی به اینترنت» صرفاً یک مطالبه فناورانه به‌شمار نمی‌رود و مسأله‌ای در قلب عدالت اجتماعی، توسعه اقتصادی، حکمرانی کارآمد و توان رقابت ملی قرار دارد. بنابراین، دسترسی به اینترنت باید نه به‌مثابه امتیازی برای گروهی خاص، بلکه به‌عنوان حقی عمومی برای همه شهروندان بازتعریف شود تا امکان توسعه سایر اجزای اقتصاد دیجیتال مقدور گردد.»

مفهوم حق دسترسی عمومی به اینترنت

چیت‌ساز می‌گوید: «به حق همه

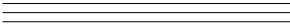
محمدرضا عارف تأکید کرد که دسترسی برابر و بدون تبعیض به اینترنت باید برای همه فراهم شود

دولت مخالف اینترنت طبقاتی

وزیر ارتباطات: اینترنت طبقاتی و لیست سفید

در سیاست‌گذاری‌های این حوزه جایی نخواهد داشت

دولت

معاون اول رئیس‌جمهور روز گذشته دیدار وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات، موضع صریح دولت درباره اینترنت را اعلام و تأکید کرد که اینترنت حق عمومی مردم است.

در پی آغاز تهاجم آمریکایی-صهیونی به کشورهای ۹ اسفند، بنا بر ملاحظات امنیتی دسترسی به اینترنت بین‌الملل قطع شد. با این حال بتدریج دسترسی برای تعداد محدودی از فعالان صنفی تحت عنوان «اینترنت‌پرو» از سوی اپراتورها برقرار شد با این توضیح که کاربران بعد از احراز هویت از سوی اپراتورها و با پرداخت هزینه بالاتر به اینترنت بین‌الملل دسترسی پیدا می‌کنند. این موضوع البته انتقادهایی را نیز به دنبال داشته است با این محور که نوعی تبعیض محسوب می‌شود.

حالا معاون اول رئیس‌جمهور و وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات تأکید کرده‌اند که دولت موافق چنین رویکردهایی درباره اینترنت نیست.

در دیدار وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات

با معاون اول رئیس‌جمهور، با تأکید بر پایداری شبکه‌های ارتباطی در شرایط جنگی، دسترسی عمومی و عادلانه به اینترنت به‌عنوان یک حق اساسی برای همه شهروندان مورد تأکید قرار گرفت. در این دیدار آخرین وضعیت زیرساخت‌های ارتباطی کشور و نحوه ارائه خدمات در شرایط جنگی مورد بررسی قرار گرفت. سید ستار هاشمی، گزارش‌دهی از اقدامات انجام‌شده در حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات ارائه و به‌تازم پایداری شبکه‌های ارتباطی کشور با وجود فشارها و تهدیدات اشاره کرد. معاون اول رئیس‌جمهور پس از استماع این گزارش، با اشاره به نقش زیرساختی ارتباطات در مدیریت کشور در شرایط بحرانی گفت: پایداری شبکه‌های ارتباطی از الزامات اداره کشور در شرایط جنگی است و استمرار این وضعیت نشان‌دهنده تلاش منسجم در این حوزه است. وی افزود: در شرایطی که کشور با فشارهای بیرونی مواجه است، حفظ ارتباطات پایدار نقش کلیدی در هماهنگی دستگاه‌ها و تداوم خدمت‌رسانی به مردم دارد و این مسیر باید با قوت دنبال شود. عارف با تأکید بر اولویت تداوم خدمات حیاتی تصریح

کرد: ارائه خدمات بدون اختلال باید در صدر برنامه‌های دستگاه‌های مسئول قرار گیرد و آمادگی کامل برای جلوگیری از هرگونه وقفه ضروری است. وی همچنین بر حمایت از کسب‌وکارهای دیجیتال تأکید کرد و گفت: تسهیل دسترسی این کسب‌وکارها به زیرساخت‌های ارتباطی، به‌ویژه اینترنت، برای حفظ پویایی اقتصاد کشور ضروری است. معاون اول رئیس‌جمهور با تأکید بر اهمیت دسترسی به اینترنت گفت: اینترنت امروز به یکی از نیازهای اساسی مردم تبدیل شده و باید به‌عنوان یک حق عمومی برای همه شهروندان به رسمیت شناخته شود. وی افزود: هرگونه محدودسازی یا ایجاد تبعیض در دسترسی به اینترنت، موجب شکاف در بهره‌مندی از فرصت‌های دیجیتال خواهد شد و باید از آن پرهیز شود. عارف تصریح کرد: دسترسی برابر و بدون تبعیض به اینترنت باید برای همه اقشار جامعه فراهم شود و سیاست‌گذاری‌ها در این حوزه باید مبتنی بر عدالت دیجیتال باشد. وی تأکید کرد: اینترنت طبقاتی و هرگونه سازوکار مبتنی بر تفکیک دسترسی، با رویکرد عدالت‌محور دولت همخوانی ندارد. وزیر ارتباطات و فناوری

اطلاعات نیز در این دیدار با اشاره به شرایط جنگی کشور گفت: شبکه‌های ارتباطی با وجود تهدیدات، پایدار باقی ماند و خدمت‌رسانی به مردم بدون وقفه ادامه یافت. وی افزود: برای پایداری نتیجه تلاش شبانه‌روزی مجموعه ارتباطات و هماهنگی میان بخش‌های مختلف شهروندان ایجاد شود. وی همچنین خدمات را فراهم کرد. هاشمی با تأکید بر تداوم خدمات حیاتی تصریح کرد: خدمات ارتباطی و اینترنت در حوزه‌های مختلف بدون اختلال در اختیار مردم قرار گرفت و تلاش شد کوچک‌ترین وقفه‌ای در زندگی روزمره شهروندان ایجاد نشود. وی همچنین از اقدامات انجام‌شده برای تسهیل دسترسی کسب‌وکارها به اینترنت خبر داد و گفت: رفع موانع دسترسی، پایداری سرویس‌ها و حمایت از کسب‌وکارهای اینترنتی از محورهای اصلی اقدامات وزارت ارتباطات در این دوره بوده است. وزیر ارتباطات در پایان تأکید کرد: دولت دسترسی عادلانه و عمومی به اینترنت حق همه مردم است و سیاست این وزارتخانه فراهم‌سازی دسترسی

باکیفیت و بدون تبعیض برای همه شهروندان است. وی افزود: اینترنت طبقاتی و لیست سفید موضوعیتی ندارد و در سیاست‌گذاری‌های این حوزه جایی نخواهد داشت.

مصوبه هیأت وزیران درباره تأمین ذخایر راهبردی کتدم و روغن

روز گذشته همچنین جلسه هیأت دولت به ریاست معاون اول رئیس‌جمهور برگزار شد. محمدرضا عارف با اشاره به اهمیت تأمین پایدار کالاهای اساسی در شرایط حساس کشور، گفت: در این جلسه، مصوبه مربوط به تأمین ذخایر راهبردی اصلاح و پیش‌بینی‌های لازم برای تکمیل ذخایر کتدم و روغن انجام شد تا در هیچ شرایطی خللی در تأمین نیازهای مردم ایجاد نشود. وی با تأکید بر آمادگی کامل دولت افزود: تأمین کالاهای اساسی از اولویت‌های اصلی دولت است و با برنامه‌ریزی‌های انجام‌شده، روند تأمین و توزیع این اقلام با ثبات و بدون وقفه ادامه خواهد یافت. وی در ادامه با اشاره به سایر مصوبات جلسه هیأت وزیران گفت: در این

می‌افزاید: «اقتصاد دیجیتال بیش از هر چیز به پیش‌بینی‌پذیری نیاز دارد. تغییرات ناگهانی، محدودیت‌های فراقابل پیش‌بینی و تصمیمات فاقد ارزیابی اثر، هزینه سرمایه‌گذاری و نوآوری را افزایش می‌دهد.» از نگاه چیت‌ساز، «فقدان نگاه حقوق‌محور از دیگر موارد کلیدی است. در بسیاری از سیاست‌ها، کاربر نهایی نه به‌عنوان صاحب حق، بلکه به‌عنوان مصرف‌کننده‌ای متغفل دیده می‌شود. این در حالی است که در حکمرانی نوین دیجیتال، شهروند باید در مرکز سیاست قرار گیرد.»

معاون وزیر ارتباطات شکاف میان توسعه زیرساخت و توسعه کاربرد را از دیگر عوامل می‌داند و می‌گوید: «شکاف توسعه‌یافتگی میان خدمات، محتوا، مهارت و کسب‌وکار متناسب با آن رشد نمی‌کند. نتیجه، این می‌شود که ظرفیت دیجیتال کشور بافعل نمی‌شود و در نهایت، فقدان نظام سنجش و ارزیابی منظم بلایی برای زیست‌بوم است.» از نگاه او، «بدون شاخص‌های شفاف درباره دسترسی، کیفیت، به‌صرفه بودن، شکاف دیجیتال منطقه‌ای و اثرات اقتصادی محدودیت‌ها، سیاست‌گذاری دقیق امکان‌پذیر نیست.»

حق دسترسی به اینترنت و مسئولیت نظام حکمرانی
معاون سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی توسعه فاوا و اقتصاد دیجیتال وزارت ارتباطات درباره مسئولیت نظام حکمرانی نیز می‌گوید: «نظام حکمرانی در این حوزه دو مسئولیت همزمان دارد: اول، توسعه و تضمین زیرساخت‌های لازم برای دسترسی عمومی و دوم، تنظیم‌گری هوشمند برای حفظ تعادل میان امنیت، رقابت، حقوق شهروندی و رشد اقتصادی. چیت‌ساز ادامه می‌دهد: «در عین حال که اینترنت می‌تواند مخاطراتی در حوزه امنیت، حریم خصوصی، جرم سایبری یا محتوای زاینیاب ایجاد کند، نباید به پنهان این مخاطرات، اصل دسترسی عمومی را تضعیف کرد. همان‌طور که وجود جرایم شهری، وجهی برای بستن جاده‌ها یا تعطیل کردن بانک‌ها نیست، مخاطرات فضای مجازی نیز نباید به سلب یا تضعیف حق عمومی دسترسی منجر شود.»
از نگاه او، راه‌حل، حکمرانی هوشمند، تنظیم‌گری مبتنی بر داده، ارتقای توان حکمرانی و توسعه سواد عمومی است. نظام حکمرانی باید اینترنت را همچون یک دارایی راهبردی توسعه ببیند. این نگاه مستلزم آن است که تصمیمات مربوط به آن، با مشارکت نهادهای اقتصادی، بخش خصوصی، جامعه مدنی، دانشگاهیان و نهادهای تخصصی اتخاذ شود و آثار آن بر اشتغال، سرمایه‌گذاری، رقابت‌پذیری و رفاه عمومی به‌صورت منظم سنجیده شود. چیت‌ساز ادامه می‌دهد: «از همین رو،

بازارها کوچک می‌مانند، بهره‌وری افت می‌کند و کسب‌وکارها توان رقابت منطقه‌ای و جهانی خود را از دست می‌دهند.»

مؤلفه‌های اصلی تحقق حق دسترسی عمومی به اینترنت

معاون سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی توسعه فاوا و اقتصاد دیجیتال وزارت ارتباطات می‌افزاید: «تحقق این حق صرفاً با اعلام سیاست یا توسعه نمادین شبکه ممکن نیست وحدافل پنج مؤلفه برای تحقق واقعی آن ضروری است.»

الف) شبکه باید به‌گونه‌ای توسعه یابد که همه مناطق کشور، از کلان‌شهرها تا روستاها، تحت پوشش معنادار قرار گیرند. پوشش اسمی بدون کیفیت، کیفیت نمی‌کند. ب) اگر هزینه اینترنت سهم بالایی از درآمد خانوار یا هزینه عملیاتی بنگاه‌های کوچک را به خود اختصاص دهد، دسترسی عمومی در عمل مختل می‌شود. این میزان نباید از ۵ درصد این سهم بالاتر شود. سیاست تعرفه‌ای باید همزمان سه هدف را تأمین کند: توسعه سرمایه‌گذاری، حمایت از مصرف‌کننده و حفظ رقابت. ج) اختلال، کاهش شدید سرعت، نوسانات کیفیت و قطعی‌های احتمالی، حق دسترسی مشترکان را دچار ابهام می‌کند. دسترسی واقعی یعنی امکان استفاده مؤثر و قابل اعتماد.

د) دسترسی نباید تابع محل زندگی، سطح درآمد یا موقعیت اجتماعی افراد باشد. همچنین گروه‌های خاص مانند افراد دارای معلولیت، سالمندان و دانش‌آموزان مناطق محروم باید به‌طور ویژه در سیاست‌گذاری دیده شوند. ه) حق دسترسی فقط اتصال نیست؛ توان استفاده نیز هست. کاربری که مهارت بهره‌برداری امن و مولد از آن ندارد، نتواند از مزایای آن بهره‌مند شود. بنابراین این حق دست یافته است. بنابراین آموزش سواد دیجیتال مکمل ضروری توسعه زیرساخت است.

در دسترسی نباید توجه ویژه به هر بازار، به کیفیت زیرساخت‌های ارتباطی، فن‌تک، آموزش آنان، محتوای دیجیتال، خدمات ابری، هوش مصنوعی و حتی بخش‌هایی از صنعت و کشاورزی هوشمند، همگی بر اتصال قابل اعتماد به اینترنت متکی هستند. در نتیجه، هرگونه محدودیت ساختاری در دسترسی عمومی به اینترنت، مستقیماً بر رشد اقتصادی، بهره‌وری، اشتغال و نوآوری اثر منفی می‌گذارد.

معاون سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی توسعه فاوا و اقتصاد دیجیتال وزارت ارتباطات، یکی از مهم‌ترین ابعاد این بحث را پیوند آن با عدالت اجتماعی

ع

عارف: اینترنت طبقاتی و هرگونه سازوکار مبتنی بر تفکیک دسترسی، با رویکرد عدالت‌محور

دولت

همخوانی

ندارد

ع

عارف: اینترنت طبقاتی و هرگونه سازوکار مبتنی بر تفکیک دسترسی، با رویکرد عدالت‌محور دولت همخوانی ندارد. وزیر ارتباطات و فناوری

ع

عارف: اینترنت طبقاتی و هرگونه سازوکار مبتنی بر تفکیک دسترسی، با رویکرد عدالت‌محور دولت همخوانی ندارد. وزیر ارتباطات و فناوری

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

ع

چهارچوب سیاستی مطلوب برای ایران باید بر چند اصل اساسی استوار باشد: نخست، دسترسی به اینترنت باکیفیت، پایدار و مقرون‌به‌صرفه باید به‌عنوان بخشی از حقوق پایه شهروندی در اسناد بالادستی و سیاست‌های اجرایی به رسمیت شناخته شود؛ به‌عنوان امتیازی قابل تفکیک میان گروه‌های مختلف اجتماعی و اداری. دوم، باید میان توسعه زیرساخت و سیاست‌گذاری دسترسی انسجام نهادی برقرار شود. نمی‌توان از یک‌سو مأموریت گسترش دسترسی عمومی را بر عهده وزارت ارتباطات گذاشت، اما همان دسترسی را محدود، تبعیض‌آمیز یا غیرقابل اتکا کرد.

سوم، لازم است نقشه شکاف دیجیتال کشور به‌صورت شفاف منتشر شود تا مشخص شود کدام مناطق، گروه‌ها و کسب‌وکارها از نظر کیفیت، قیمت و پایداری دسترسی در وضعیت نامطلوب‌تری قرار دارند و سیاست‌های توسعه خدمات اجرایی چگونه می‌تواند این شکاف را کاهش دهد.

چهارم، سیاست تعرفه‌ای و سرمایه‌گذاری باید به‌گونه‌ای طراحی شود که هم‌انگیزه توسعه شبکه و نوآوری زیرساخت را حفظ کند و هم فشار نامتناسب بر خانوارها، دانشجویان، کسب‌وکارهای کوچک و گروه‌های کم‌درآمد وارد نکند.

پنجم، هرگونه سیاست محدودکننده در حوزه اینترنت باید پیش از اجرا، دارای ارزیابی روشن و شفاف از آثار اقتصادی، اجتماعی، فناورانه و سرمایه‌گذاری باشد. بدون چنین ارزیابی‌ای، تصمیم‌گیری در این حوزه می‌تواند به تضعیف منافع ملی و کاهش بازدهی سرمایه‌گذاری‌های عمومی و خصوصی انجامد.

ششم، حفاظت از کسب‌وکارهای دیجیتال باید به‌عنوان یک مأموریت ملی در نظر گرفته شود. این اکوسیستم فقط شامل شبکه و اپراتور نیست؛ بلکه استانداردها، پلتفرم‌ها، تولیدکنندگان محتوا، کسب‌وکارهای آنلاین، فریلنسرها، شرکت‌های دانش‌بنیان و میلیون‌ها کاربری را شامل می‌شود که حیات اقتصادی و حرفه‌ای آنان با کیفیت و پیش‌بینی‌پذیری دسترسی به اینترنت گره خورده است. در نتیجه، اگرچه وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در قامت دولت، حوزه‌هایی چون توسعه زیرساخت، تنظیم‌گری بخشی، گسترش اتصال، پیشبرد ISO و صیانت از زیست‌بوم ارتباطی، نقش خود را تا حد زیادی ایفا کرده است، اما این تلاش‌ها زمانی به ثمر کامل می‌نشیند که کل ساختار سیاست مجازی در کشور، از سطح اساسی‌گذاری کلان تا اجرا، بر مبنای اصل دسترسی عمومی، عدالت ارتباطی، انسجام نهادی و حمایت از اقتصاد دیجیتال عمل کند. در غیر این صورت، حتی بهترین اقدامات اجرایی از تبدیل‌شدن به یک تجربه فرایگرو ارزش آفرین ملی بازمی‌مانند.»